

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความมีประสิทธิภาพของภาควิชา วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ทั้ง 6 แห่ง คือ วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และวิทยาลัยครูธนบุรี โดยการศึกษาจากข้อมูลและความคิดเห็นของอาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยครูนั้น ๆ ในด้านผลิตผลด้านการสอน ผลิตผลด้านการวิจัย ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ผลิตผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และผลิตผลด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาต่างๆ ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ทั้ง 6 แห่ง ประกอบด้วย หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ประจำภาควิชาต่าง ๆ เฉพาะภาควิชาที่มีอาจารย์ประจำตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ 1,371 คน ส่วนแบบสำรวจและแบบสอบถามที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้คืนกลับมาจากหัวหน้าภาควิชา 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.97 และจากอาจารย์ 865 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.26 รวมทั้งสิ้น 985 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.85

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจข้อมูลและแบบสอบถามความคิดเห็น แบบสำรวจข้อมูลนั้น ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามที่มีอยู่จริง และปฏิบัติจริงตามที่เป็นอยู่ ซึ่งหัวหน้าภาควิชาเป็นผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ คือ จำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน จำนวนอาจารย์ที่เคยไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ การปฏิบัติภารกิจตามพระราชบัญญัติของวิทยาลัยครู ในด้านผลิตผลด้านการสอน ผลิตผลด้านการวิจัย ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ผลิตผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ในภาควิชา ส่วนแบบสอบถามความคิดเห็นนั้นเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าแบบ 4 ตัวเลือก โดยแยกออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าภาควิชากับอาจารย์ ด้านองค์ประกอบในการปฏิบัติงาน ด้านของลักษณะงานที่

ทำ ด้านบรรยากาศของภาควิชา ด้านรูปแบบของภาวะผู้นำของหัวหน้าภาควิชา ซึ่งแยกเป็น 2 แบบ คือ แบบเน้นคนและแบบเน้นงาน ด้านการปรับตัวของภาควิชา ด้านความสัมพันธ์กับภาควิชาอื่น ด้านความผูกพันต่อภาควิชา ด้านการทำตามกันและขัดกัน ด้านความพึงพอใจ และความคิดเห็นในด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจากอาจารย์ประจำภาควิชาต่างๆ ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ทั้ง 6 แห่ง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวและสถานภาพของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามและแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 ศึกษาความมีประสิทธิภาพของภาควิชา ในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมของภาควิชา ในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับผลิตผลของภาควิชา

ตอนที่ 5 สร้างสมการทำนายประสิทธิภาพของภาควิชา
ทั้ง 5 ส่วน สรุปผลของการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสำรวจ

1.1 เป็นเพศชาย 305 คน คิดเป็นร้อยละ 30.96 เพศหญิง 680 คน คิดเป็นร้อยละ 69.04

1.2 มีอายุระหว่าง 46 - 55 ปี จำนวน 440 คน คิดเป็นร้อยละ 44.68 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด รองลงไปมีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 32.48

1.3 มีประสบการณ์ในการทำงานในภาควิชาที่นั้น สูงกว่า 20 ปี จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด รองลงไปอยู่ระหว่าง

16-20 ปี จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 22.54

1.4 มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโทสูงที่สุด คือ มีจำนวน 693 คน คิดเป็นร้อยละ 70.36 รองลงไปเป็นปริญญาตรี จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 22.34

1.5 การฝึกอบรมเฉพาะสาขา มีอาจารย์ทั้งเคยไป และไม่เคยไปอบรมใกล้เคียงกัน คือ เคยไปอบรมจำนวน 485 คน คิดเป็นร้อยละ 49.24 และไม่เคยไปอบรม จำนวน 500 คน คิดเป็นร้อยละ 50.76

1.6 ด้านรายได้ของอาจารย์ กลุ่มที่มีรายได้เดือนละ 14,001 - 18,000 บาท/เดือน มีจำนวนสูงที่สุด คือ 363 คน คิดเป็นร้อยละ 36.85 รองลงไปเป็นกลุ่มที่มีรายได้ 10,001 - 14,000 บาท/เดือน มีจำนวน 248 คน คิดเป็น 25.18 และกลุ่มที่สาม มีรายได้ 18,001 - 22,000 บาท/เดือน มีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 18.78

ตอนที่ 2 ศึกษาความมีประสิทธิภาพของภาควิชา ในวิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ มีผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ลักษณะที่ 1 ผลิตรวมของภาควิชา วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ตามตารางที่ 6 ผลปรากฏว่า ผลผลิตด้านการสอนรวมเฉลี่ย = 7.29 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนผลผลิตด้านการวิจัย มีค่ารวมเฉลี่ยน้อยมาก คือ 0.19 เรื่องต่อปีต่อภาควิชา

ลักษณะที่ 2 สำหรับผลผลิตจำแนกเป็นรายวิทยาลัยในแต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

2.2.1 ผลผลิตด้านการสอน ปรากฏว่า วิทยาลัยครูจันทระเกษม มีค่าเฉลี่ยของชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ สูงที่สุดคือ 9.23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต่ำที่สุดคือ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา 5.29 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2.2.2 ผลผลิตด้านการวิจัย ปรากฏว่า วิทยาลัยครูจันทระเกษม มีค่าเฉลี่ยของงานวิจัยสูงที่สุดคือ 0.35 เรื่องต่อปีต่อภาควิชา และวิทยาลัยครูสวนดุสิต มีปริมาณใกล้เคียงกัน คือ 0.34 เรื่องต่อปีต่อภาควิชา ส่วนวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ไม่มีข้อมูลในด้านนี้ จึงไม่ปรากฏค่าเฉลี่ย ในตารางที่ 8

2.2.3 ผลผลิตด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรากฏว่า

วิทยาลัยครูชนบุรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.23 ครั้งต่อปีต่อภาควิชา และวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 0.50 ครั้งต่อปีต่อภาควิชา

2.2.4 ผลผลิตด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ปรากฏว่า วิทยาลัยครูจันทระเกษม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1.35 ครั้งต่อปีต่อภาควิชา และต่ำที่สุดเป็นของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คือ 0.10 ครั้งต่อปีต่อภาควิชา

2.2.5 ผลผลิตด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ ปรากฏว่า วิทยาลัยครูชนบุรี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 0.89 เรื่องต่อปีต่อภาควิชา และวิทยาลัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา คือ 0.31 เรื่องต่อปีต่อภาควิชา

ลักษณะที่ 3 ประสิทธิภาพของภาควิชา จำแนกตามระดับของประสิทธิผลคือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏผลดังนี้

ระดับสูง	มีจำนวน 30 ภาควิชา	คิดเป็นร้อยละ 25.00
ระดับปานกลาง	มีจำนวน 37 ภาควิชา	คิดเป็นร้อยละ 30.83
ระดับต่ำ	มีจำนวน 53 ภาควิชา	คิดเป็นร้อยละ 44.17

ส่วนการจำแนกตามผลิตผลแต่ละด้าน ปรากฏผลได้ดังนี้

2.3.1 ผลผลิตด้านการสอน

ระดับสูง	มีค่าเฉลี่ย	12.14
ระดับปานกลาง	มีค่าเฉลี่ย	10.48
ระดับต่ำ	มีค่าเฉลี่ย	9.02
ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ		9.93

2.3.2 ผลผลิตด้านการวิจัย

ระดับสูง	มีค่าเฉลี่ย	2.00
ระดับปานกลาง	มีค่าเฉลี่ย	0.30
ระดับต่ำ	มีค่าเฉลี่ย	0.07
ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ		0.26

2.3.3 ผลผลิตด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ระดับสูง	มีค่าเฉลี่ย	7.14
ระดับปานกลาง	มีค่าเฉลี่ย	3.35
ระดับต่ำ	มีค่าเฉลี่ย	0.56
ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ		2.20

2.3.4 ผลิตรวมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ระดับสูง	มีค่าเฉลี่ย	5.14
ระดับปานกลาง	มีค่าเฉลี่ย	1.04
ระดับต่ำ	มีค่าเฉลี่ย	0.02
ค่าเฉลี่ยรวม	เท่ากับ	0.78

2.3.5 ผลิตรวมด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์

ระดับสูง	มีค่าเฉลี่ย	2.29
ระดับปานกลาง	มีค่าเฉลี่ย	1.17
ระดับต่ำ	มีค่าเฉลี่ย	0.34
ค่าเฉลี่ยรวม	เท่ากับ	0.83

ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมของภาควิชา ใน วิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ลักษณะที่ 1 ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยแต่ละด้านตามตารางที่ 18 พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าภาควิชากับอาจารย์มีค่าสูงที่สุด คือ 2.99 และต่ำที่สุดคือ ความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการวิจัยมีค่า = 2.11 ส่วนค่าเฉลี่ย จำนวนอาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ = 7.03 และการไปศึกษาต่อต่างประเทศมีเพียง เล็กน้อย = 0.06 เท่านั้น

ลักษณะที่ 2 ค่าเฉลี่ยของปัจจัยแต่ละด้านจำแนกตามวิทยาลัยตามตาราง ที่ 20 - 31 ปรากฏผลดังนี้

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อปัจจัยแต่ละด้าน จำแนกตาม วิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าภาควิชากับอาจารย์ (XX1) ของทุกวิทยาลัยสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ทุกด้าน (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.10- 2.91) และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการวิจัย (XXA) ของทุกวิทยาลัย ต่ำกว่าปัจจัยอื่น ๆ ทุกด้าน (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.20-2.03)

ค่าเฉลี่ยของข้อมูลสถานภาพของอาจารย์ ด้านจำนวนอาจารย์ในภาค วิชา ของวิทยาลัยครูจันทระเกษม สูงที่สุด = 10.33 และต่ำที่สุด คือ วิทยาลัยครู ส่วนสุนันทา = 3.81

ค่าเฉลี่ยของข้อมูลสถานภาพของอาจารย์ ด้านการฝึกอบรมและการ

ศึกษาดูงาน ของวิทยาลัยครูธนบุรี สูงที่สุด = 2.84 และต่ำที่สุด คือ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา = 0.63

ค่าเฉลี่ยของข้อมูลสถานภาพของอาจารย์ ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยครูธนบุรี สูงที่สุด = 0.46 และต่ำที่สุด คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา = 0.05

ค่าเฉลี่ยของข้อมูลสถานภาพของอาจารย์ ด้านการก่อกำเนิดศิลป - วัฒนธรรม วิทยาลัยครูจันทระเกษม สูงที่สุด = 0.15 และไม่ปรากฏข้อมูลเลย คือ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับผลิตผลของภาควิชา

จากตารางที่ 32 พบว่า ผลิตผลด้านการสอน ด้านการวิจัย ด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ และผลิตผลรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศของอาจารย์ (ด้านผลิตผลรวม มีประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ด้วย)

ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการก่อกำเนิดศิลป - วัฒนธรรม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานของอาจารย์ (ด้านการก่อกำเนิดฯ มีประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ด้วย)

ลักษณะที่ 2 แสดงความสัมพันธ์รวมของปัจจัยแต่ละด้าน โดยจำแนกเป็นรายวิทยาลัย ของวิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

จากตารางที่ 33 พบว่า ผลิตผลด้านการสอน และด้านการวิจัย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อต่างประเทศของอาจารย์

ผลิตผลด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ แลผลิตผลรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านการศึกษาต่อต่างประเทศของอาจารย์ (ด้านผลิตผลรวม มีประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ด้วย)

ส่วนผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้าน ประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์

จากตารางที่ 34 พบว่า ผลิตผลด้านการสอน และด้านการให้บริการ ทางวิชาการแก่สังคม และผลิตผลรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาภายในประเทศของอาจารย์ (ด้านผลิตผลรวม มีประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ด้วย)

ผลิตผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานและการศึกษา ต่อภายในประเทศของอาจารย์ ประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ และองค์ประ กอบในการทำงาน

ส่วนผลิตผลด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา และการฝึก อบรมและการศึกษาดูงาน

ส่วนผลิตผลด้านการวิจัย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับตัว แปรใด ๆ

จากตารางที่ 35 พบว่า ผลิตผลด้านการสอน และผลิตผลรวม มีความ สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาค วิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อภายในประเทศของอาจารย์

ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลป- วัฒนธรรม และด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน กับการศึกษาต่อ ภายในประเทศของอาจารย์

ส่วนผลิตผลด้านการวิจัย ไม่ปรากฏข้อมูล

จากตารางที่ 36 พบว่า ผลิตผลด้านการสอน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัย- สำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ

ผลิตผลด้านการวิจัย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

กับตัวแปรด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อภายในประเทศของ
อาจารย์

ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัย-
สำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน

ผลิตผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชาทางด้านประสบการณ์
ในการทำงานของอาจารย์

ผลิตผลด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา กับ การฝึกอบรมและ
การศึกษาดูงาน

ผลิตผลรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับตัว
แปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษา
ต่อภายในประเทศของอาจารย์

จากตารางที่ 37 พบว่า ผลิตผลด้านการสอน ด้านผลงานสร้างสรรค์ของ
อาจารย์ และผลิตผลรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 กับ
ตัวแปรด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษ-
ษาต่อภายในประเทศของอาจารย์

ผลิตผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน กับ การศึกษาภายใน
ประเทศของอาจารย์

ส่วนผลิตผลด้านการวิจัย และด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ไม่
มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับตัวแปรใด ๆ

ตารางที่ 38 พบว่า ผลิตผลด้านการสอน ด้านผลงานสร้างสรรค์ของ
อาจารย์ และผลิตผลรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .001 กับตัวแปร
ด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานของอาจารย์

ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัย
สำคัญ ที่ระดับ .001 กับตัวแปรด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานของอาจารย์

ส่วนผลิตผลด้านการวิจัย และด้านการทำนุบำรุงวัฒนธรรม ไม่มีความ
สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับตัวแปรใด ๆ

ตอนที่ 5 สมการทำนายประสิทธิผลของภาควิชา

ลักษณะที่ 1 แสดงสมการทำนายประสิทธิผลรวมของภาควิชาของวิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ผลิตผลของภาควิชาแต่ละด้าน มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล ดังนี้

1. ผลิตผลด้านการสอน มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน
2. ผลิตผลด้านการวิจัย มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน
3. ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา
4. ผลิตผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์
5. ผลิตผลด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อต่างประเทศ
6. ผลิตผลรวม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา

ลักษณะที่ 2 แสดงสมการทำนายประสิทธิผลของภาควิชา ของวิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ โดยจำแนกเป็นรายวิทยาลัย ตามผลิตผลแต่ละด้าน

1. วิทยาลัยครูจันทระเกษม มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของภาควิชา ดังนี้
  - 1.1 ผลิตผลด้านการสอน มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน ประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา
  - 1.2 ผลิตผลด้านการวิจัย มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อต่างประเทศ และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา
  - 1.3 ผลิตผลด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ และความพึงพอใจในการทำงาน
  - 1.4 ผลิตผลด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ และความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
  - 1.5 ผลิตผลด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีปัจจัยด้านการ

ศึกษาต่อต่างประเทศ จำนวนอาจารย์ในภาควิชา และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน

- 1.6 ผลิตรวม มีปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการทำงานของอาจารย์ และการศึกษาต่อต่างประเทศ
2. วิทยาลัยครุพระนคร มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของภาควิชา ดังนี้
  - 2.1 ผลิตรวมด้านการสอน มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การศึกษาภายในประเทศ
  - 2.2 ผลิตรวมด้านการวิจัย มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์
  - 2.3 ผลิตรวมด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา
  - 2.4 ผลิตรวมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัจจัยด้านการจัดการศึกษาต่อภายในประเทศ และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน
  - 2.5 ผลิตรวมด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน จำนวนอาจารย์ในภาควิชาและความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
  - 2.6 ผลิตรวม มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การศึกษาต่อต่างประเทศ และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน
3. วิทยาลัยครูสวนสุนันทา มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของภาควิชา ดังนี้
  - 3.1 ผลิตรวมด้านการสอน มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การศึกษาต่อภายในประเทศ
  - 3.2 ผลิตรวมด้านการวิจัย ไม่มีข้อมูล
  - 3.3 ผลิตรวมด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีปัจจัยด้านการจัดการศึกษาต่อภายในประเทศ และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน
  - 3.4 ผลิตรวมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัจจัยด้านการจัดการศึกษาต่อภายในประเทศ และความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการสอน
  - 3.5 ผลิตรวมด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีปัจจัยด้านการ

ฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา

3.6 ผลิตรวม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อภายในประเทศ และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา

4. วิทยาลัยครูสวนดุสิต มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของภาควิชา ดังนี้

4.1 ผลิตรวมด้านการสอน มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การศึกษาต่อภายในประเทศ และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน

4.2 ผลิตรวมด้านการวิจัย มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา

4.3 ผลิตรวมด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์

4.4 ผลิตรวมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการวิจัย

4.5 ผลิตรวมด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน

4.6 ผลิตรวม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อภายในประเทศ และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา

5. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของภาควิชา ดังนี้

5.1 ผลิตรวมด้านการสอน มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน

5.2 ผลิตรวมด้านการวิจัย มีปัจจัยด้านความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการสอน ความคิดเห็นของอาจารย์ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และบรรยากาศของภาควิชา

5.3 ผลิตรวมด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าภาควิชากับอาจารย์

5.4 ผลผลิตด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัจจัยด้านการศึกษาต่อภายในประเทศ การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และภาวะผู้นำของหัวหน้าภาควิชาแบบเน้นคน

5.5 ผลผลิตด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อภายในประเทศ

5.6 ผลผลิตรวม มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน

6. วิทยาลัยครูธนบุรี มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของภาควิชา ดังนี้

6.1 ผลผลิตด้านการสอน มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา และวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์

6.2 ผลผลิตด้านการวิจัย มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การศึกษาต่อภายในประเทศ บรรยากาศของภาควิชา และความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าภาควิชากับอาจารย์

6.3 ผลผลิตด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อภายในประเทศ และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา

6.4 ผลผลิตด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ และภาวะผู้นำของหัวหน้าภาควิชาแบบเน้นคน

6.5 ผลผลิตด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ มีปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อต่างประเทศ การอบรมเฉพาะ และการศึกษาต่อภายในประเทศ

6.6 ผลผลิตรวม มีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อภายในประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสำรวจ

จากผลสรุปของการวิจัย วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่ง

เป็นวิทยาลัยครูที่สร้างมานาน ทั้ง 6 แห่ง ทำให้มีอาจารย์ส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อายุก่อนข้างสูง และมีประสบการณ์ในการทำงานมานาน แต่ก็มีบ้างที่บางสาขาวิชาที่อาจารย์ยังมีอายุไม่สูงมากนัก เพราะเป็นสาขาวิชาที่เปิดใหม่ และมีอาจารย์บางส่วนซึ่งไม่มากนัก เช่นกันที่ได้รับการบรรจุมาใหม่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์มีมาก และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของภาควิชาด้วย

ตอนที่ 2 ศึกษาความมีประสิทธิภาพของภาควิชา ในวิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ประสิทธิผลของภาควิชาต่าง ๆ ได้แก่ ผลผลิตทั้ง 5 ด้าน (Tucker, 1984) คือ ผลผลิตด้านการสอน ผลผลิตด้านการวิจัย ผลผลิตด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ผลผลิตด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและผลผลิตด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ จากผลสรุปของการวิจัย ผลผลิตด้านการสอน จะมีค่าค่อนข้างสูง ส่วนด้านอื่นค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า วิทยาลัยครูนั้นยังมุ่งเน้นไปที่ภารกิจด้านการสอนอยู่มาก ส่วนด้านอื่น มีการปฏิบัติเพียงเล็กน้อยเท่านั้น วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ มีอาจารย์ส่วนใหญ่อายุค่อนข้างมาก ถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานสูงก็ตาม แต่ด้วยวัยวุฒิ จึงทำให้แรงผลักดันในส่วนที่จะทำให้เกิดผลผลิตด้านอื่น จึงเป็นเรื่องยาก กลายเป็นภารกิจอันตบรอง ๆ ลงไป และถ้าไม่มีกรอบกำหนดไว้ให้ชัดเจน ก็จะไม่ยังมีผู้สนใจเท่าที่ควร ดังนั้น ประสิทธิภาพของภาควิชา อันเป็นผลมาจากผลผลิตทั้ง 5 ด้านดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารของวิทยาลัยครู จะต้องมีการกำหนดแนวนโยบายในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับภารกิจด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูง อันจะส่งผลไปยังประสิทธิผลของภาควิชา

สำหรับผลผลิตของภาควิชา ที่จำแนกตามระดับประสิทธิผลที่แบ่งไว้ 3 ระดับ คือ ระดับประสิทธิผลสูง ระดับประสิทธิผลปานกลาง และระดับประสิทธิผลต่ำ ผลผลิตทั้ง 5 ด้านของกลุ่มประสิทธิผลสูง มีค่าสูงกว่ากลุ่มอื่นในทุกด้าน ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า ประสิทธิภาพของภาควิชา นั้น จะขึ้นอยู่กับปริมาณของผลผลิตด้านต่าง ๆ ว่าจะมีมากหรือน้อย สามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานได้

ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมของภาควิชา ใน
วิทยาลัยครูสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ลักษณะที่ 1 เป็นการพิจารณาภาพรวมของวิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์ ความคิดเห็นแต่ละปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นลักษณะของการ
ไม่มีจุดเน้นที่แน่นอนและชัดเจน อาจารย์จึงปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจไปเรื่อย ๆ ผลิตผล
ด้านต่าง ๆ จึงไม่สูงเท่าที่ควร แม้แต่การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ
ทั้งในและต่างประเทศ อันเป็นหัวใจของการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะด้านวิชาการ
แล้ว จำเป็นอย่างยิ่ง ก็ยังไม่มีแผนงานโครงการที่ชัดเจน ซึ่งเฉพาะลงไปว่า จะทำ
อะไร ให้ใคร ที่ไหน เมื่อไร

ลักษณะที่ 2 ถ้าจำแนกเป็นรายวิทยาลัย จะมีลักษณะไม่แตกต่างจาก
การศึกษาในภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานตามภารกิจทั้ง 5 ด้าน (ยก
เว้นด้านการสอน) ซึ่งมีค่าไม่มากนัก

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับผลิตผลของภาควิชา

ลักษณะที่ 1 ความสัมพันธ์รวมของปัจจัยแต่ละด้านของวิทยาลัยใน
สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จากการศึกษาจะพบความสัมพันธ์ ระหว่างหัวหน้าภาควิชา
อาจารย์และบรรยากาศของภาควิชา มีความสัมพันธ์กันมาก รวมทั้งแบบภาวะผู้นำของ
หัวหน้าภาควิชาด้วย จากความสัมพันธ์นี้เป็นเครื่องชี้บอกว่า ถ้าเราต้องการบรรยากาศ
ของภาควิชาที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ต้องพิจารณาทั้งหัวหน้าภาควิชาและอาจารย์
ด้วย ไม่ใช่จะปล่อยให้เป็นภาระหน้าที่ของหัวหน้าแต่เพียงคนเดียวเท่านั้น (Green,
1990) ส่วนปัจจัยด้านอื่น เป็นระดับรอง ๆ แต่ก็ยังเป็นปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อทำให้เกิด
ผลิตผล อันจะนำไปสู่ความมีประสิทธิผลนั่นเอง

ลักษณะที่ 2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยแต่ละด้าน โดยจำแนกเป็นราย
วิทยาลัย จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับผลิตผลนี้ จะได้ความสัมพันธ์
ของปัจจัยที่จะเป็นตัวชี้บอกถึงประสิทธิผลในลักษณะของการมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น
และมีค่าค่อนข้างสูง ได้แก่ การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การศึกษาต่อทั้งในและ
ต่างประเทศ และจะเป็นปัจจัยที่มุ่งเน้นไปที่ตัวอาจารย์เป็นหลัก ซึ่งสามารถชี้ได้ว่า
ผลิตผลต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่ที่ตัวอาจารย์เป็นสำคัญ

ตอนที่ 5 สมการทำนายประสิทธิผลของภาควิชา

ลักษณะที่ 1 สมการทำนายประสิทธิผลรวมของภาควิชา ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ส่วนใหญ่จะเป็นผลมาจาก การฝึกอบรมและการศึกษาดูงานเป็นหลัก และมีจำนวนอาจารย์ในภาควิชา ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ การศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ จากความสัมพันธ์เหล่านี้ ชี้ให้เห็นว่า อาจารย์จะเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้ภาควิชามีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยเฉพาะการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน จะช่วยทำให้อาจารย์ได้ปฏิบัติภาระหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Tucker, 1984)

ลักษณะที่ 2 สมการทำนายประสิทธิผลของภาควิชา จำแนกเป็นรายวิทยาลัย ประสิทธิภาพในลักษณะนี้ วิทยาลัยครูต่าง ๆ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จะมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลิตผลด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ จะมีปัจจัยด้านการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน จำนวนอาจารย์ในภาควิชา ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ และการศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อตัวอาจารย์ ถ้าหากจะเพิ่มผลิตผลในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ก็จะต้องมุ่งไปที่ การพัฒนาตัวอาจารย์เป็นหลักนั่นเอง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นอีกบ้าง เช่น วุฒิต่างทางการศึกษาของอาจารย์ บรรยากาศของภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าภาควิชากับอาจารย์ รวมทั้งภาวะผู้นำของหัวหน้าภาควิชาด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความมีประสิทธิภาพของภาควิชา วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลิตผลด้านการสอน ของอาจารย์ในภาควิชา เป็นการปฏิบัติงานด้านการสอน ขึ้นอยู่กับจำนวนอาจารย์ในแต่ละภาควิชา และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน การที่จะให้ภาควิชาผลิตผลสูง จะต้องรับอาจารย์เข้ามาปฏิบัติงานให้มีจำนวนมากขึ้น รวมทั้งจัดทำแผนในเรื่องการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานให้ชัดเจน

2. ผลิตผลด้านการวิจัย ของอาจารย์ในภาควิชา เป็นปริมาณงานที่อาจารย์ได้จัดทำขึ้นในแต่ละปี และการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน จะช่วยส่งผลให้ผลิตผลด้านการวิจัยมีมากขึ้น ภาควิชาและวิทยาลัย ต้องหาทางสนับสนุนงานในเรื่อง

ดังกล่าวให้มากขึ้น

3. ผลผลิตด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ของภาควิชา จะขึ้นอยู่กับ การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และจำนวนอาจารย์ในภาควิชา ซึ่งทั้ง 2 ด้าน จะมีผลกระทบต่อ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ให้ภาควิชาและวิทยาลัย สามารถจัดทำแผนในเรื่องการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน รวมทั้งการสรรหาอาจารย์ เข้ามาปฏิบัติงานให้มากขึ้น ผลผลิตด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม จะสูงขึ้น ตามไปด้วย

4. ผลผลิตด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ของภาควิชา จะขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ เป็นหลัก ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ยาก เพราะประสบการณ์ของอาจารย์แต่ละคนจะมีความแตกต่าง การมอบหมายให้อาจารย์ ปฏิบัติภารกิจในด้านนี้ จึงเป็นเรื่องยาก

5. ผลผลิตด้านผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ จะขึ้นอยู่กับจำนวนอาจารย์ ในภาควิชา การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นว่า คุณภาพของอาจารย์เป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก รวมทั้งจำนวน อาจารย์ในภาควิชาด้วย เพราะถ้ามีจำนวนอาจารย์มาก ย่อมต้องมีคนที่มีคุณภาพสูงมาก ด้วย ซึ่งจะมีผลทำให้ผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์มีมากขึ้น และในการคัดเลือกหรือ สรรหาบุคคลเข้ามาเป็นอาจารย์รุ่นใหม่ ผู้มีหน้าที่จะต้องพิจารณาให้ชัดเจน

6. ผลผลิตรวม ขึ้นอยู่กับ การฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน จำนวนอาจารย์ ในภาควิชา และประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ ซึ่งสรุปแล้ว ผลผลิตทั้งหมด ตัวอาจารย์จะเป็นหลักนั่นเอง ฉะนั้น การที่จะทำให้ภาควิชานี้มีประสิทธิภาพ ขึ้นเป็น ผลมาจากผลผลิตด้านต่าง ๆ ก็คือ การทำให้อาจารย์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้บังเกิดผลดีได้นั่นเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์และสมการทำนาย ของกลุ่มที่มีระดับประสิทธิผลแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของแต่ละกลุ่ม จะทำให้เข้าใจประสิทธิผลและ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของแต่ละกลุ่มได้ชัดเจนขึ้น

2. ขยายการศึกษาให้กว้างขวางขึ้น โดยใช้แนวคิดดังกล่าวไปศึกษาใน
สหวิทยาลัยอื่น ๆ จะได้เข้าใจปัจจัยต่าง ๆ มากขึ้น